

ŠAKĀĻU UZBRUKUMS

DARBOJAS: Dāma
Ubadze
Sardze

*Nakts. Pie noliktavas stūra zemē sēž Ubadze un monotoni sit bungas.
Turpat blakus uz soliņa sēž Dāma un veras zvaigznēs.*

Ubadze. Atvainojiet, cienītā kundze – vai drīkstu jums uzbāzties ar netaktisku jautājumu?

Dāma. Uzbāzieties, ja nevarat bez tā iztikt.

Ubadze. Sakiet, kas te īsti ir – dzīve vai teātris?

Dāma. Protams, ka teātris. Kur jūs dzīvē ko tamlīdzīgu esat redzējusi?

Ubadze. Jums taisnība. Tātad viss, kas te notiks, būs pa jokam?

Dāma. Protams, ka pa jokam. Bet tas neko nenožīmē. Arī dzīvē viss notiek pa jokam.

Ubadze. Ko jūs sakāt!... Es pat nebiju to ievērojusi... Tas laikam tāpēc, ka man ir neattīstīts prāts... Vai es pareizi spriežu, cienītā kundze?

Dāma. Ļoti pareizi.

Ubadze. Dzīve ir drausmīga, cienītā kundze... Vai jūs esat to ievērojusi... Dažreiz pamostos un vaicāju sev – vai bija vērts?

Dāma. Kas – vai bija vērts?

Ubadze. Pamosties. Ja jūs zinātu, cik tas ir pazemojoši – ubagot. Varbūt atmetīsīt kādu nieku?

Dāma. Man nav klāt sīknaudas.

Ubadze. Patiešām nav, vai arī jums vienkārši tāda loma?

Dāma. Patiešām nav.

Ubadze. Vai drīkstu jums uzbāzties ar vēl vienu netaktisku jautājumu?

Dāma. Uzbāzieties droši.

Ubadze. Ko jūs te vispār darāt, cienītā kundze?

Dāma. Vēroju zvaigznes.

Ubadze. Vai jums tāda loma?

Dāma. Jā, man tāda loma.

Ubadze. Man arī ir interesanta loma. Es ubagoju un vienlaikus situ bungas. Kā jums patīk šis instruments?

Dāma. Tas aizvaino manas jūtas. Daudz labprātāk es klausītos flautas vai vijoles skaņas.

Ubadze. Visi labprātāk klausītos flautas vai vijoles skaņas. Bet kādam arī bungas ir jāsit.

Dāma. To es saprotu. Bet es nesaprotu, kāpēc bungas jāsit tieši naktī?

Ubadze. Ē, cienītā kundze... Naktī bungas skan vislabāk... Pār pilsētu nolaidies klusums... un skan bungas...

Dāma. Tas ir barbarisms. Atnāks policija, un jūs apcietinās.

Ubadze. No policijas es nebaidos. Daudz briesmīgāka ir vientulība.

Dāma. Var jau būt. Bet netraucējiet man tagad vērot zvaigznes.

Ubadze. Vēl vienu jautājumu, cienītā kundze.

Dāma. Lūdzu.

Ubadze. Vai jums neliekas, ka tūlīt kaut kas notiks?

Dāma. Kas tad?

Ubadze. Kaut kas šausmīgs.

Dāma. Liekas. Bet es neticu priekšnojautām.

Sardze (*uznāk ar šauteni*). Rokas.

Ubadze. Nu re – neticiet vēl priekšnojautām.

Sardze. Rokas – es teicu.

Dāma (*Ubadzei*). Tas tāpēc, ka jūs naktī sitat bungas. Paceliet nu tagad rociņas.

Sardze. To es jums abām teicu. Rokas.

Ubadze. Vai drīkst pacelt vienu roku? Tad ar otru es varētu turpināt sist bungas.

Sardze. Muti. Šaušu bez brīdinājuma.

Ubadze paceļ rokas.

Dāma. Bez brīdinājuma šaut jūs nemaz nedrīkstat (*paceļ rokas*).

Sardze. Tā liekas jums, bet patiesībā es varu šaut, kā gribu. Galvenais – neaizšaut garām. Ja es jūs abas tagad nošaušu, tad nebūs neviena, kas varētu pateikt, ka esmu šāvusi bez brīdinājuma.

Dāma. Jūsu vārdi neliecina par augstu tikumisko līmeni.

Sardze. Un jūs, starp citu, arī neizskatāties augsti tikumiska.

Dāma (*pielec kājās*). Ko jūs ar to gribat teikt?

Sardze. Apsēdieties! Un paceliet rokas! Es gribēju tikai norādīt uz to, ka jūs naktīs vazājaties apkārt.

Dāma. Es ne vazājos! Es sēžu uz soliņa un vēroju zvaigznes!

Ubadze. Muļķīte...

Dāma. Jūs turiet muti un sitiet savas bungas!

Ubadze. Es labprāt to darītu, bet ar paceltām rokām tas nav iespējams.

Sardze. Ei, jūs tur! Nesarunāties!

Dāma. Es, starp citu, visu laiku klusēju! Tās esat jūs, kas nepārtraukti man plijaties virsū ar sarunām.

Sardze. Es jūs brīdinu – nekļūstiet rupja!

Dāma. Es atvainojos.

Sardze. Es piedodu, bet pēdējo reizi.

Dāma. Un no kurienes jūs te vispār uzradāties?

Sardze. Es neuzrados. Es apsargāju noliktavu.

Ubadze. Viņai tāda loma šai izrādē.

Dāma. Lūdzu, neturiet mani par muļķi.

Ubadze. Bet vai es drīkstu tagad nolaist rokas? Vismaz vienu?

Sardze. Kas tad ir – nogurāt vai?

Ubadze. Es gribētu mazliet padauzīt bungas.

Sardze. Nu labs ir – padauziet ar!

Dāma. Bet es gribētu mazliet pavērot zvaigznes!

Ubadze. Vērojiet. Kas tad jums liedz?

Dāma. Tad es drīkstu nolaist rokas?

Sardze. Nē, nedrīkstat. Paceltas rokas jums netraucē vērot zvaigznes. Pat palīdz.

Dāma. Nē, traucē! Ar paceltām rokām es nespēju nokoncentrēties. Un kas jūs vispār tāda esat, ka drīkstat visus te regulēt!?

Sardze. O – es esmu cilvēks ar šauteni! Turklāt stulba. Cilvēks ar šauteni jau pats par sevi ir bīstams, bet stulbenis ar šauteni ir vēl daudzāk bīstamāks. Mani nedrīkst kaitināt. Es varu izšaut pie vismazākā iemesla. Saprotat? Un arī vispār bez iemesla. Saprotat?

Dāma. Saprotu. Kas tā par noliktavu, kuru jūs apsargājat?

Sardze. Tas ir noslēpums.

Dāma. Valsts noslēpums vai militārs?

Sardze. Arī tas ir noslēpums. Viss ir noslēpums. Vērojiet zvaigznes un nebāziet savu degunu, kur jūs nelūdz.

Ubadze (*Sardzei*). Vai jums patīk, kā es situ bungas?

Sardze. Ļoti.

Dāma. Bet man rieb!

Sardze. Jūsu viedoklis šeit nevienu neinteresē.

Ubadze (*Sardzei*). Vai es drīkstu jums uzbāzties ar netaktisku jautājumu?

Sardze. Droši.

Ubadze. Vai jums neliekas, ka kuru katru brīdi jānotiek kaut kam šausmīgam?

Sardze. Liekas. Man jau kopš dzimšanas ir tāda sajūta, ka kuru katru brīdi jānotiek kaut kam šausmīgam.

Atskan attāla šakāļu gaudošana.

Ubadze. Dzirdat?

Sardze. Kas tas ir?

Dāma. Šakāļi... Šakāļi gaudo!

Sardze. Šakāļi?

Dāma. Vai tad jūs nedzirdat?

Sardze. Nē, es dzirdu, bet vai jūs domājat, ka tie patiešām ir šakāļi?

Ubadze. Šakāļi gan. Es taču teicu, ka notiks kaut kas šausmīgs.

Sardze. No kurienes te, pilsētā, uzradušies šakāļi? Varbūt no zooloģiskā dārza?

Dāma. Nē, zooloģiskais dārzs ir pavisam otrā pusē. Tie šakāļi nāk no meža! Viņi uzbrūk pilsētai!

Sardze. Tad mūsu pienākums ir noorganizēt pilsētas aizstāvību!

Dāma. Aizstāvēties pret šakāļiem?! Jūs esat traka!

Sardze. Kāpēc? Es neesmu traka. Es esmu apbruņota!

Dāma. Pret šakāļiem nav iespējams aizstāvēties. Tas ir bezcerīgi. Ja šakāļi ir nolēmuši uzbrukt pilsētai, tad skaidrs, ka viņi to ieņems un saplosīs visus!

Sardze. Visus?! Visus pilsētas iedzīvotājus! Arī vīriešus un bērnus?!

Dāma. Katrā ziņā! Cik šausmīgi!

Ubadze. Es domāju, ka mums vajadzētu mukt!

Sardze. Un ja nu tie nav šakāļi? Ja nu tie ir suņi?

Dāma. Padomājiet pati – kāpēc tad viņi tuvojas pilsētai no meža.

Sardze. Jums taisnība! Es dodos aizstāvēt pilsētu! (*prom*)

Dāma. Nu, paldies Dievam...

Ubadze. Cik šausmīgi... Viņa ir ļoti varonīga... Ko jūs par to sakāt?

Dāma. Es domāju, ka viņa ir aprobežota. Varonība neapšaubāmi ir aprobežotības izpausme. Vienai stāties pretī šakāļu baram – tas nav prātīgi.

Tālumā atskan šāvieni.

Ubadze. Rādās, ka viņa jau ir iesaistījies šai nevienlīdzīgajā cīņā. Kā jūs domājat – vai viņai palīdzēs, ja es tagad sākšu sist bungas? ... Manuprāt, tas varētu viņu iedrošināt.

Dāma. Sitiet, ja gribat. Tāpat te ir troksnis.

Ubadze sit bungas. Uznāk Sardze.

Sardze. Nebija tik traki. Septiņi gabali. Es viņus nošāvu. Pilsēta ir glābta.

Ubadze. Jūs esat pelnījusi ordeni.

Sardze. Protams, ka es esmu pelnījusi ordeni. Bet vai tad kādam tas ienāks prātā?

Ubadze. Man ienāca.

Sardze. Jums jā. Bet es domāju par tiem, kuru pienākums ir ordeņus izsniegt. Varu derēt, ka viņi saldi guļ savās gultiņās un pat nepamodās no šīs negantās gaudošanas. Būs vien man jāiztiek bez ordeņa...

Ubadze. Es varētu jums uzdāvināt savas bungas.

Sardze. Paldies. Bet kā tad jūs pati?

Ubadze. Es sitīšu logus. Lai pilsēta neguļ. Lai apzinās, ka iedzīvotājiem ik mirkli draud briesmas. Es būšu tāds kā vētras zvans, bet jūs – tāds kā pilsētas aizstāvis.

Sardze. Labi – ejiet sist logus, es tikmēr sitīšu bungas.

Ubadze salasa akmeņus un aiziet sist logus. Stiklu plīšanas troksnis.

Dāma. Ārprāts! Viņa patiešām dauza logus!

Sardze. Nu ja! Es dauzu bungas, bet viņa – logus!

Dāma. Bet tā taču nedrīkst!

Sardze. Kāpēc tad nedrīkst? Dauzīt bungas – tas nav nekas slikts!

Dāma. Ne jau par bungām es runāju. Es runāju par logiem!

Sardze. Jā, logus dauzīt patiešām nav labi.

Dāma. Ejiet un nošaujiet viņu!

Sardze. Kāpēc lai es kaut kur ietu? Es varu viņu nošaut arī no šejienes.

Dāma. Tad dariet to!

Sardze. Lūdzu! (*šauj*) Gatavs! Varat iet savākt medījumu.

Dāma. Jūs viņu nošāvāt...

Sardze. Protams...

Dāma. Jūs esat slepkava!

Sardze. Tiešām?

Dāma. Nu protams – jūs nošāvāt cilvēku, tātad esat slepkava! Tagad jūs pašu nošaus!

Sardze. To nevar zināt! Vienīgais liecinieks esat jūs!

Dāma. Ko jūs gatavojaties darīt?!

Sardze. Nošaut vienīgo liecinieku.

Dāma. Vai jums prāts!... (*tiek nošauta*)

Sardze. Tas nu būtu darīts. Bet sirdsapziņa? No sirdsapziņas es nekur neaizbēgšu.

Nošaujas.

BEIGAS